

FORSVARSMINISTERIET

FORSVARSMINISTERENS TALESEDDER TIL BESVARELSE AF SAMRÅDSSPØRGSMÅL G OG H DEN 10. MARTS.

Besvarelse af samrådsspørgsmål G:

Jeg er blevet bedt om at redegøre for de ca. 400 mio. kr. i merforbrug i forsvaret i 2008.

I et brev af 6. februar orienterede jeg, som de fleste af jer ved, forligskredsen om, at det omhandlede merforbrug er opstået som følge af betydelige periodeforskydninger i vareremodtagelsen i Forsvarets Materieltjeneste.

Som jeg også er inde på i brevet har der i Materieltjenesten i 2008 været en stærk fokus på i tide at erhverve det nødvendige materiel og reservedele til blandt andet at understøtte de internationale operationer i bl.a. Afghanistan. Det har betydet, at der er modtaget betydeligt flere varer end forudset i 2008.

Samtidig har der efter Forsvarskommandoens oplysninger ikke været et tilstrækkeligt fokus på økonomistyringen i Forsvarets Materieltjeneste.

Og disse forhold har altså samlet set ført til den efter min opfattelse meget beklagelige budgetoverskridelse.

[DET TALTE ORD GÆLDER]

***

Som nævnt orienterede jeg i mit brev af 6. februar 2009 til forligskredsen om, at der var tale om periodeforskydninger.

Forsvarskommandoen har senest oplyst, at det i forbindelse med den yderligere afdækning af sagen har vist sig, at det ikke er den fulde budgetoverskridelse, som kan kategoriseres som en periodeforskydning.

Forsvarskommandoen har således oplyst, at det næppe kan dokumenteres, at der i 2009 ville være budgetteret med indkøb af alle de i 2008 omhandlede varer. Det ændrer dog ikke ved, at der i Forsvarets Materieltjeneste kun er indkøbt varer i 2008, som der er et klart behov for, og som under alle omstændigheder skulle anskaffes før eller siden.

***

Forsvarskommandoen har oplyst, at der i Materieltjenesten ikke har været et tilstrækkeligt fokus på økonomistyringen. Endvidere har Forsvarskommandoen oplyst, at Forsvarskommandoens månedlige opfølgning på forbruget i Materieltjenesten ikke i tide har registreret de relevante problemstillinger for 2008.

For mig handler det her altså om, at der i forsvaret og i særdeleshed Forsvarets Materieltjeneste ikke har været en

tilstrækkelig god økonomistyring, som har kunnet forudse og undgå den omhandlede budgetoverskridelse.

Jeg finder selvsagt ikke Forsvarskommandoens budgetoverskridelse tilfredsstillende.

***

Om forløbet har Forsvarskommandoen mere konkret oplyst, at:

"erfaringen viser, at der ofte vil være forsinkelser i forbindelse med større materielindkøb. Forsvarets Materieltjeneste planlægger derfor normalt indkøb for et samlet beløb, der ligger over budgettet.

I løbet af året, når der opstår udfald eller forsinkelser på forskellige leverancer, skal der så ske justering af indkøbene, så der til sidst i året er overensstemmelse mellem budgettet og de leverancer, Materieltjenesten rent faktisk modtager i det pågældende år.

I 2008 har der ikke været så mange udfald eller forsinkelser i leverancerne som der plejer. Det er sådan set ikke noget problem, hvis bare de planlagte indkøb var blevet reduceret i løbet af året og overbudgetteringen dermed nedbragt.

Men det skete desværre ikke. Grunden var, at der ikke var det tilstrækkelige, tværgående overblik over økonomien i Forsvarets Materieltjeneste.

Da problemet blev erkendt så sent på året, var det ikke muligt at iværksætte korrigerende handlinger, der kunne have modvirket den konstaterede afvigelse.”

***

Som jeg allerede har nævnt i dag og i mit brev til forligskredsen – og med fare for at gentage mig selv - så finder jeg det selvfølgelig ikke tilfredsstillende, at Materieltjenestens økonomistyring ikke i tide opfangede problemet og tog højde for det.

Endvidere må vi altså konstatere, at Forsvarskommandoen i sin månedlige opfølgning på det økonomiske område ikke har været i stand til at følge udviklingen i tilstrækkelig grad. Det er heller ikke tilfredsstillende.

Jeg kan også oplyse, at Finansudvalget selvsagt vil blive orienteret om sagen.

Omkring det mere fremadrettede har forsvarschefen oplyst, at Forsvarskommandoen allerede har iværksat en række tiltag for at imødegå en lignende situation. De mere

generelle tiltag vil jeg komme ind på i min besvarelse af spørgsmål H.

Konkret vil jeg her fremhæve, at den aktuelle situation har givet anledning til, at Forsvarskommandoen – og det manglede vist også bare - vil styrke indsatsen på økonomi-styringsområdet i forhold til Materieltjenesten. Det vil bl.a. indebære,

- at der nu gennemføres en nøje gennemgang af de interne procedurer ved Forsvarets Materieltjeneste med henblik på at intensivere styringen.
- at Forsvarskommandoen nu forstærker sin regnskabsmæssige opfølgning, især i forhold til de udgiftsmæssigt væsentligste myndigheder, herunder Forsvarets Materieltjeneste. Det indebærer blandt andet, at der på månedsbasis vil ske en opfølgning i forhold til både udgifter, investeringer, aktiviteter og projekter.

Sigtet er, at der nu skabes en bedre og klarere sammenhæng mellem budgetteringen og gennemførelsen af aktiviteterne. Derudover er der indført en mere intensiv og systematisk controlling. Det vil give mulighed for, at forsvarret kan foretage nødvendige korrektioner rettidigt.

Forsvarskommandoen har desuden oplyst, at det med oprettelsen og besættelsen af en ny stilling som finansdirek-

tør i Forsvarets Materieltjeneste er sikret, at de nævnte tiltag får en tilstrækkelig forankring i topledelsen i Forsvarets Materieltjeneste.

Det er min opfattelse, at de tiltag, som Forsvarskommandoen og Forsvarets Materieltjeneste gennemfører, og som jeg har omtalt her, vil kunne medvirke til, at en lignende situation ikke opstår igen.

***

Når jeg er særlig ærgerlig over denne her sag - og jeg ved, at det er en ærgrelse, som forswarets øverste ledelse deler – ja så skyldes det, at forswarets økonomi er under et betydeligt pres.

Det skyldes mange forhold, men selvfølgelig i særdeleshed de omstændigheder og hårde forhold, hvorunder vores soldater har været og er indsat i under internationale operationer.

Det er dyrt at operere i Afghanistan. Det skyldes både de logistiske forhold, men også at forbruget af materiel og ammunition er voldsomt, ligesom vi insisterer på, at vores soldater er beskyttet ordentligt.

Disse forhold var der nok ikke i tilstrækkelig grad taget højde for i den gældende aftale om forswarets økonomi.

Dette er i øvrigt et centralt tema i det arbejde, som FKOM netop i disse dage lægger sidste hånd på.

***

Nu er vi jo i gang med sidste år i indeværende forsvarsaf-tale, og forswarets råderum er tilsvarende begrænset.

Forsvarskommandoen har derfor et afgørende fokus på at sikre sammenhæng mellem udgifterne forbundet med de planlagte aktiviteter og bevillingerne i 2009.

Men det er også klart, at det kun kan lykkes ved at prioritere meget hårdt i forswarets aktiviteter i 2009.

Det er Forsvarskommandoens vurdering, at man kan prioritere på en måde, så det ikke vil påvirke forswarets forberedelse af og engagement i internationale operationer.

Besvarelse af samrådsspørgsmål H:

Jeg er blevet bedt om oplysninger om forsvarets økonomistyring, herunder muligheden for mere detaljerede oplysninger om økonomiske forhold til Folketingets partier.

Selv om forsvaret i både størrelse og opgaver adskiller sig fra den typiske statslige myndighed, er forsvaret underlagt det samme statslige styringsregime som andre statslige myndigheder.

Det omfatter bl.a. det statslige bevillingssystem, rapportering af resultater og regnskab i årsrapporten og efterfølgende revisionsmæssig kontrol af Statsrevisorerne og Rigsrevisionen. Forsvarskommandoen er dog endnu ikke - som en af meget få statslige myndigheder - overgået til omkostningsbaseret bevilling, hvilket også kan tilskrives den store kompleksitet, der er i forsvarets økonomi.

Lad mig om årsrapporten tilføje, at det jo er i den, at Forsvarskommandoen årligt skal rapportere om årets resultat – såvel økonomisk som fagligt. Årsrapportens indhold, længde etc. er beskrevet ganske udførligt i Økonomistyrelsens regelsæt.

Årsrapporten tilsendes Folketingets Finansudvalg medio april 2009, ligesom den offentliggøres på forsvarets hjemmeside på internettet.

***

Det er ikke ukendt, at forsvaret har udfordringer på økonomiområdet. Nogle af jer kan måske huske statsrevisorerne kritik af forsvarets åbningsbalance i forbindelse med beretningen om revisionen af statsregnskabet for 2005. Der har bl.a. derfor længe været arbejdet på at styrke økonomistyringen i Forsvarskommandoen, så styringen afspejler den kompleksitet og størrelse, som forsvaret har.

Rigsrevisionen har da også i sine beretninger for statsregnskabet 2006 og 2007 anerkendt den positive udvikling, der har været.

Mit departement har ligeledes presset på for den fornødne styrkelse af økonomi og regnskabsområdet, og Rigsrevisionen har i sine beretninger for statsregnskabet 2006 og 2007 noteret sig den ledelsesmæssige fokus, som der har været på området.

Forsvarskommandoen har - også på den baggrund - gennemført en lang række yderligere tiltag med henblik på at styrke økonomistyringen i forsvaret.

Her vil jeg godt fremhæve, at der pr. 1. august 2008 blev etableret en selvstændig Økonomistab i Forsvarskommandoen. Chefen for staben er rekrutteret i Finansministeriet.

Økonomistabens opgave er at varetage den overordnede økonomistyring i forsvaret. Det vil især sige sikre, at de økonomiske rammer overholdes, samt at der aflægges et korrekt regnskab.

***

Forsvarskommandoen har oplyst, at man endvidere i sidste halvdel af 2008 har igangsat en gennemgribende fornyelse af sin budgettering og den økonomiske opfølgning.

- Der udarbejdes nu en periodeplan, der på mellemlang sigt (3-4 år) sikrer en direkte sammenhæng imellem planlagte investeringer, anskaffelser, aktiviteter og de økonomiske rammer.
- I forbindelse med udarbejdelsen af Forsvarskommandoens fremtidige årlige budgetter vil sammenhængen mellem investeringer, aktiviteter og udgifter blive detaljeret fastlagt.
- Derudover vil Forsvarskommandoen mere præcist identificere de økonomiske handlemuligheder i finansåret.
- Endelig vil Forsvarskommandoens processer med udarbejdelse af budgetter substans- og tidsmæssigt blive synkroniseret med finanslovsprocessen. Det betyder, at Forsvarskommandoen skaber en tæt og entydig sam-

menhæng mellem finanslovsbevillingen og Forsvarskommandoens mere detaljerede, interne budgetter.

- Denne nye tilgang til økonomistyringen vil være langt mere konkret og detaljeret, end det der sker i dag. Det vil gøre det nemmere at følge op og dermed bidrage til at sikre, forbruget ikke kommer ud af takt med bevillingen.

Det er min opfattelse, at de tiltag, som allerede er gennemført, og som nu gennemføres, vil styrke forswarets samlede økonomistyring. Samtidig vil tiltagene gøre det lettere at tilvejebringe relevante oplysninger om forswarets økonomi til brug for Folketinget.

***

Mere generelt vil jeg i den forbindelse gerne fremhæve, at jeg rent faktisk bestræber mig på altid at holde forligskredsen og udvalget orienteret om væsentlige spørgsmål på mit område. Det ligger mig meget på sinde, at Forsvarsudvalgets medlemmer kan få svar på de spørgsmål, der måtte være – det være sig både formelle og uformelle spørgsmål.

Når det er sagt, finder jeg, at vi i de generelle, løbende økonomi- og regnskabssager skal benytte de kontrolregi-

[DET TALTE ORD GÆLDER]

mer, der generelt er fastlagt for staten, det vil sige Rigsrevisionen, Statsrevisorerne mv.

[DET TALTE ORD GÆLDER]